Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (пети състав)

9 юни 2016 година*

„Обжалване — Член 81 CE — Картели — Испански пазар на битум за пътни настилки — Разпределение на пазара и съгласуване на цените — Известие относно освобождаване от глоби и намаляване на техния размер по делата за картели (2002 г.) — Точка 23, буква б), последна алинея — Частично освобождаване от глоба — Доказателства за факти, неизвестни преди това на Европейската комисия“

По дело C-617/13 P

с предмет жалба на основание член 56 от Статута на Съда на Европейския съюз, подадена на 27 ноември 2013 г.,

Repsol Lubricantes y Especialidades SA, по-рано Repsol Lubricantes YPF y Especialidades SA, установено в Мадрид (Испания),

Repsol Petróleo SA, установено в Мадрид,

Repsol SA, установено в Мадрид,

представлявани от L. Ortiz Blanco, J. Buendía Sierra, M. Muñoz de Juan, A. Givaja Sanz и A. Lamadrid de Pablo, abogados,

жалбоподатели,

като другата страна в производството е:

Европейска комисия, за която се явяват C. Urraca Caviedes и F. Castillo de la Torre, в качеството на представители,

ответник в първоинстанционното производство,

СЪДЪТ (пети състав),

състоящ се от: T. von Danwitz, председател на четвърти състав, изпълняващ функцията на председател на пети състав, K. Lenaerts, председател на Съда, изпълняващ функцията на съдия от пети състав, D. Šváby (докладчик), A. Rosas и C. Vajda, съдии,

генерален адвокат: N. Jääskinen,

секретар: M. Ferreira, главен администратор,

* Език на производството: испански.

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 15 април 2015 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 16 юли 2015 г.,

постанови настоящото

Решение

1 С жалбата си Repsol Lubricantes y Especialidades SA, по-рано Repsol Lubricantes YPF y Especialidades SA (наричано по-нататък „RPA/Rylesa“), Repsol Petróleo SA и Repsol SA искат отмяната на решението на Общия съд на Европейския съюз от 16 септември 2013 г., Repsol Lubricantes y Especialidades и др./Комисия (T-496/07, EU:T:2013:464, наричано по-нататък „обжалваното съдебно решение“), с което той отхвърля жалбата им за отмяна на Решение C(2007) 4441 окончателен на Комисията от 3 октомври 2007 г. относно производство съгласно член [81 ЕО] (дело COMP/38.710 — Битум (Испания) (наричано по-нататък „спорното решение“), както и, при условията на евентуалност, намаляване на размера на наложената им глоба.

Правна уредба

Регламент (ЕО) № 1/2003

2 Член 23 от Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 година относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове [81 ЕО и 82 ЕО] (ОВ L 1, 2003 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 167), е озаглавен „Санкции“ и параграф 3 от него предвижда, че „[п]ри определяне на размера на [глобата] се взема предвид както тежестта, така и продължителността на нарушението“.

3 Член 31 от този регламент гласи:

„Съдът разполага с [правомощие за пълен съдебен] контрол върху решения[та], с които Комисията е [наложила глоба] или [периодична имуществена санкция]. Той може да отмени, намали или увеличи наложената [глоба] или [периодична имуществена санкция]“.

Насоки от 1998 г.

4 Съгласно точка 1 от известието на Комисията, озаглавено „Насоки относно метода за определяне на размера на глобите, налагани съгласно член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и член [65, параграф 5 ВС] (ОВ C 9, 1998 г., стр. 3; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 3, стр. 69, наричани по-нататък „Насоките от 1998 г.“), „[основният размер се определя] в съответствие с тежестта и продължителността на нарушението, които са единствения[т] критерий, посочен в член 15, параграф 2 от Регламент № 17“ на Съвета от 6 февруари 1962 година, първи регламент за прилагане на членове [81 и 82 ЕО] (ОВ 13, стр. 204; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 3).

5 Във връзка с тежестта на нарушението точка 1, A от Насоките от 1998 г. предвижда, че при оценяване на тежестта на нарушението трябва да бъдат взети предвид неговият характер, неговото конкретно отражение върху пазара, когато това може да бъде определено, а също така

и обхватът на съответния географски пазар. По силата на тази разпоредба нарушенията се класифицират в три категории, а именно незначителни нарушения, сериозни нарушения и много сериозни нарушения.

6 Съгласно Насоките от 1998 г. много сериозни нарушения са по-специално хоризонталните ограничения, като „ценови картели“ и квоти за разделяне на пазара. За тези нарушения вероятният основен размер на глобата е „над 20 милиона [евро]“.

Известие относно сътрудничеството от 2002 г.

7 Известието на Комисията относно освобождаване от глоби и намаляване на техния размер по делата за картели (ОВ C 45, 2002 г., стр. 3, наричано по-нататък „Известието относно сътрудничеството от 2002 г.“) определя условията, при които предприятията, съдействащи на Комисията в хода на извършваното от нея разследване на даден картел, могат да бъдат освободени от глоба или да се ползват от намаление на размера на глобата, която иначе би следвало да заплатят при липсата на подобно сътрудничество.

8 Точка 7 от това известие гласи:

„[В]ъз основа на сътрудничеството на едно или няколко предприятия Комисията може да намали размера на наложената глоба. Всяко намаляване на този размер трябва да отразява действителния принос на предприятието от гледна точка на качеството и времето за доказване на нарушението от Комисията. Намаляването е ограничено до предприятията, които предоставят на Комисията доказателства, добавящи съществена стойност спрямо тези, с които тя вече разполага“.

9 В раздел Б от посоченото известие, озаглавен „Намаляване на размера на глобата“, точки 21 и 23 предвиждат:

„21. „За да се възползва от тази възможност, дадено предприятие трябва да предостави на Комисията доказателства за предполагаемото нарушение със съществена добавена стойност спрямо доказателствата, с които Комисията вече разполага, и трябва да прекрати участието си в предполагаемото нарушение не по-късно от момента, в който представи доказателствата.

[…]

23. В приеманото в края на административното производство окончателно решение Комисията определя:
   а) дали доказателствата, представени от дадено предприятие, са със съществена добавена стойност спрямо доказателствата, с които Комисията вече разполага;

[…]

Освен това, ако дадено предприятие предостави доказателства за факти, неизвестни преди това на Комисията, които имат пряко отношение към тежестта или продължителността на предполагаемия картел, Комисията не взема тези факти предвид при определянето на размера на глобата, която ще бъде наложена на представилото доказателствата предприятие“. [неофициален превод]

Обстоятелствата по спора и спорно решение

10 Предхождащите спора обстоятелства, изложени в точки 1—91 от обжалваното съдебно решение, могат да бъдат обобщени, както следва.

11 Продуктът, за който се отнася нарушението, е „проникващият битум“, а именно битум, който не е предмет на никаква обработка и се използва за изграждането и поддръжката на пътища.

12 Испанският пазар на битум обхваща, от една страна, трима производители, групите Repsol, CEPSA-PROAS и BP, и от друга страна, вносители, сред които са групите Nynäs и Petróleos de Portugal (Petrogal).

13 За периода, съответстващ на 1991—2002 г., RPA/Rylesa е притежавано в съотношение от 99,99 % от Repsol Petróleo, което от своя страна е дъщерно дружество, притежавано в съотношение от 99,97 % от Repsol YPF SA, дружество майка в рамките на групата Repsol.

14 RPA/Rylesa произвежда и търгува с битумни продукти. Една от дейностите на Repsol Petróleo е производството на проникващ битум и продажбата му на RPA/Rylesa с оглед на търгуването му.

15 Две други дружества от групата Repsol, Petróleos del Norte SA и Asfalnor SA, упражняват в Испания дейност, свързана с проникващия битум.

16 От продажбите си на проникващ битум на трети лица в Испания RPA/Rylesa и Petróleos del Norte реализират оборот от 97 500 000 EUR за 2001 г., което представлява 34,04 % от разглеждания пазар. Общият консолидиран оборот на групата Repsol възлиза на 51 355 000 000 EUR за 2006 г., предхождаща годината на приемане на спорното решение.

17 Вследствие на заявление за освобождаване от глоба, представено на 20 юни 2002 г. от BP в съответствие с Известието относно сътрудничеството от 2002 г.“, на 1 и 2 октомври 2002 г. са извършени проверки по отношение на дружествата от групите Repsol, CEPSA-PROAS, BP, Nynäs и Petrogal.

18 На 6 февруари 2004 г. Комисията изпраща на съответните предприятия първа поредица искания за предоставяне на информация съгласно член 11, параграф 3 от Регламент № 17.

19 С факсове съответно от 31 март 2004 г. и от 5 април 2004 г. жалбоподателите и PROAS представят пред Комисията заявление на основание на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., придружено от корпоративно изявление.

20 След като отправя до съответните предприятия четири други искания за предоставяне на информация, Комисията официално започва процедура и от 24 до 28 август 2006 г. нотифицира изложение на възраженията на дружествата от групите BP, Repsol, CEPSA-PROAS, Nynäs и Petrogal.

21 На 3 октомври 2007 г. Комисията приема спорното решение, с което установява, че тринадесетте дружества, които са негови адресати, са участвали в съвкупност от споразумения за разпределение на пазара и за съгласуване на цените на проникващия битум за пътни настилки в Испания (с изключение на Канарските острови).

22 Комисията приема, че всяко от двете констатирани ограничения на конкуренцията, а именно хоризонталните споразумения за разпределение на пазара и съгласуването на цените, по самото си естество спада към най-сериозните видове нарушения на член 81 ЕО, които съгласно съдебната практика могат да бъдат определени като „много сериозни“ нарушения.

23 Комисията определя „началния размер“ на налаганите глоби за сумата от 40 000 000 EUR, като взема предвид тежестта на нарушението, при което стойността на разглеждания пазар е оценена на 286 400 000 EUR за 2001 г., последната пълна година на нарушението, и обстоятелството, че нарушението е ограничено до продажбите на битум, извършени в една-единствена държава членка.

24 По-нататък Комисията групира дружествата — адресати на спорното решение, в различни категории, определени в зависимост от относителната им тежест на разглеждания пазар, за целите на прилагането на диференцираното третиране, така че да се отчете тяхната действителна икономическа способност да навредят на конкуренцията.

25 Групата Repsol и PROAS, чиито дялове от разглеждания пазар възлизат съответно на 34,04 % и 31,67 % за 2001 г., са групирани в първата категория, групата BP, с пазарен дял от 15,19 %, във втората категория, и групите Nynäs и Petrogal, чиито пазарни дялове варират между 4,54 % и 5,24 %, в третата категория. На тази основа началните размери на налаганите глоби са преобразувани, както следва:

— първа категория, за групата Repsol и PROAS: 40 000 000 EUR,

— втора категория, за групата BP: 18 000 000 EUR,

— трета категория, за групите Nynäs и Petrogal: 5 500 000 EUR.

26 За да определи размера на глобите на равнище, гарантиращо достатъчен възпиращ ефект, Комисията приема за уместно да приложи върху налаганата на групата Repsol глоба коефициент 1,2.

27 След като увеличава началния размер на глобите в зависимост от продължителността на нарушението, а именно период от единадесет години и седем месеца, що се отнася до групата Repsol (от 1 март 1991 г. до 1 октомври 2002 г), Комисията приема, че размерът на налаганата ѝ глоба, трябва да бъде увеличен с 30 % поради утежняващи обстоятелства, тъй като тази група е била сред важните „двигатели“ на разглеждания картел.

28 Комисията решава и че в съответствие с Известието относно сътрудничеството от 2002 г. групата Repsol има право на намаление от 40 % върху размера на глобата, която иначе е трябвало да ѝ бъде наложена.

29 Въз основа на тези обстоятелства на RPA/Rylesa, Repsol Petróleo и Repsol YPF, заедно и солидарно, е наложена глоба в размер на 80 496 000 EUR.

Производството пред Общия съд и обжалваното съдебно решение

30 С жалба, подадена в секретариата на Общия съд на 18 декември 2007 г., жалбоподателите са поискали отмяната на спорното решение, а при условията на евентуалност — намаляване на размера на наложената им глоба.

31 В подкрепа на жалбата си жалбоподателите са изтъкнали осем основания, от които само основания от четвърто до шесто и осмото основание са относими за целите на настоящото производство по обжалване.

32 Четвъртото и петото основание, които Общият съд е разгледал заедно, са изведени, от една страна, от фактическа грешка и грешка при прилагане на правото, опорочаващи разглеждането на доказателствата, представени от жалбоподателите с отговорите им на изложението на

възраженията в подкрепа на доказването на търговската самостоятелност на RPA/Rylesa по отношение на Repsol Petróleo и на Repsol YPF, и от друга страна, от обстоятелството, че допълнителни индиции относно отношенията на участие на тези три дружества не могат да затвърдят презумпцията за действително упражняване на решаващо влияние от последните две дружества спрямо първото.

33 Шестото основание е изведено от обстоятелството, че размерът на наложената глоба е определен в нарушение на принципите на пропорционалност и на равно третиране.

34 С шестото си основание жалбоподателите по същество са оспорили прилагането от Комисията на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., и по-конкретно на точка 23, буква б), последна алинея от него.

35 Общият съд е отхвърлил всяко едно от тези основания, както и жалбата в нейната цялост.

36 Общият съд е отхвърлил и насрещното искане на Комисията за увеличаване на размера на наложената на жалбоподателите глоба.

Искания на страните

37 С жалбата си жалбоподателите молят Съда:

— да отмени обжалваното съдебно решение и спорното решение,

— да намали размера на наложената глоба,

— да установи прекомерната и необоснована продължителност на производството пред Общия съд и

— да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

38 Комисията моли Съда:

— да отхвърли жалбата и

— да осъди жалбоподателите да заплатят всички съдебни разноски.

По жалбата

39 В подкрепа на жалбата си жалбоподателите изтъкват четири основания.

По първото основание, изведено от грешка при прилагане на правото в рамките на преценката за търговската самостоятелност на RPA/Rylesa или, при условията на евентуалност, от липса на мотиви за тази преценка

Доводи на страните

40 В рамките на първото си основание, насочено срещу точки 179—207 от обжалваното съдебно решение, жалбоподателите поддържат, че последното е опорочено от двойна грешка в преценката на доказателствата, представени в подкрепа на довода им за установяване на търговската самостоятелност на RPA/Rylesa по отношение на Repsol Petróleo и на Repsol YPF.

41 Те упрекват Общия съд, че в точки 202 и 203 от обжалваното съдебно решение неправилно е приел, че доказателството, че на практика не е бил упражняван контрол от дружество майка спрямо дъщерните му дружества, които то притежава изцяло или почти изцяло, не е достатъчно, за да се обори презумпцията за действително упражняване на решаващо влияние от това дружество спрямо неговите дъщерни дружества.

42 При условията на евентуалност жалбоподателите твърдят, че Общият съд не е изпълнил задължението си за мотивиране, произтичащо от член 36 и член 53, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз, тъй като е извършил прекомерно индивидуализирана преценка на всяко от представените от жалбоподателите доказателства, без да направи цялостна преценка на посочените доказателства, с изключение на съдържащата се в лаконична формулировка в точка 207 от обжалваното съдебно решение.

43 Комисията поддържа, че твърденията по това първо основание са неоснователни.

Съображения на Съда

44 Относно първата част на това основание е достатъчно да се отбележи, че тя се основава на неправилен прочит на обжалваното съдебно решение.

45 Всъщност от нито една от посочените от жалбоподателите точки не е видно Общият съд да е приел, че доказателството, че на практика не е бил упражняван контрол от дружество майка спрямо дъщерните му дружества, които то притежава изцяло или почти изцяло, не е достатъчно, за да се обори презумпцията за действително упражняване на решаващо влияние от това дружество спрямо неговите дъщерни дружества.

46 От обжалваното съдебно решение, и по-специално от точки 207 и 211 от него, следва само, че Общият съд е приел, че с представените от жалбоподателите доказателства не може да се установи самостоятелността на поведението на RPA/Rylesa по отношение на Repsol Petróleo и на Repsol YPF и че поради това тези доказателства не позволяват да се обори презумпцията за действително упражняване на решаващо влияние от последните две дружества спрямо първото.

47 От друга страна, следва да се припомни, че съгласно член 58, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз преценките от фактическо естество са извън компетентността на Съда в производството по обжалване (вж. в този смисъл решение от 11 септември 2014 г., MasterCard и др./Комисия, C-382/12 P, EU:C:2014:2201, т. 113).

48 Относно частта на първото основание за отмяна, изтъкната при условията на евентуалност, несъмнено следва да се отбележи, че в точка 207 от обжалваното съдебно решение Общият съд е приел без предварителни мотиви, че разглеждани в тяхната цялост, доводите, развити от жалбоподателите по повод на жалбата им за отмяна, не позволяват да се обори презумпцията за действително упражняване на решаващо влияние от Repsol Petróleo и Repsol YPF спрямо RPA/Rylesa.

49 От обжалваното съдебно решение обаче е видно, че за да отхвърли в точки 207 и 211 от него доводите на жалбоподателите за установяване на търговската самостоятелност на RPA/Rylesa по отношение на Repsol Petróleo и на Repsol YPF, Общият съд не се е ограничил до анализ на всяко от представените от жалбоподателите доказателства извън контекста им.

50 Наред с обстоятелството, че в точки 164—206 от обжалваното съдебно решение при самостоятелната преценка на фактите Общият съд е извършил подробен анализ на всяко от представените от жалбоподателите доказателства, който не може да не бъде взет предвид при цялостната им преценка, от точки 208—210 от това решение е видно, че Общият съд е

анализирал и преценил и някои допълнителни индиции, на които се е основала Комисията в спорното решение и за които Общият съд е приел, че са в подкрепа на факта, че жалбоподателите действително съставляват едно-единствено икономическо образувание.

51 При това положение Общият съд не е допуснал грешка при прилагане на правото, и по-конкретно не е нарушил задължението си да мотивира своя акт, като е приел, че жалбоподателите не са доказали самостоятелността на поведението на RPA/Rylesa по отношение на Repsol Petróleo и на Repsol YPF.

52 Следователно първото основание за отмяна трябва да се отхвърли по същество.

По второто основание, изведено от грешка при прилагане на правото при тълкуването на Известието относно сътрудничеството от 2002 г.

Доводи на страните

53 С второто си основание, насочено срещу точки 339—349 от обжалваното съдебно решение, жалбоподателите поддържат, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото при тълкуването на точка 23, буква б), последна алинея от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., като е отказал да признае частично освобождаване от глоба с мотива, че е неправилно твърдението им, че в изявлението си по това известие Repsol е предоставило информацията, която е дала възможност на Комисията да узнае за обстоятелството, че картелът е съществувал през периода, съответстващ на 1998—2002 г.

54 В случая обаче, като признават, че още преди да представят изявлението си по Известието относно сътрудничеството от 2002 г., Комисията е разполагала с документи, доказващи действителната продължителност на вмененото им нарушение, жалбоподателите смятат, че тяхното изложение на фактите, съдържащо се в същото изявление, е позволило на Комисията да узнае, че групата BP е укрила истината относно действителната продължителност на спорния картел и че това нарушение е продължавало през посочения период.

55 В това отношение жалбоподателите твърдят, че текстът на член 23, буква б), последна алинея от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., и по-конкретно използването в текста на испански език на израза „hechos de los cuales la Comisión no tenga conocimiento previo“, съответстващ на изразите „facts previously unknown“ и „faits précédemment ignorés“, по-специално в текста на английски език и на френски език, трябва да се разбира не в смисъл на обикновено физическо притежаване на документи от Комисията, а като изискване за наличието на „познавателен елемент“, а именно узнаване от Комисията за нарушението, което потвърждавали посочените документи.

56 Освен това във всички случаи жалбоподателите считат, че поради двусмислеността на посочената разпоредба Общият съд е трябвало да възприеме най-благоприятното за тях тълкуване.

57 Според Комисията второто основание за отмяна трябва да се квалифицира като ново и поради това то е недопустимо, тъй като в подадената от жалбоподателите жалба за отмяна не се съдържа довод относно наличието на „познавателен елемент“ с оглед на позоваването на посочената разпоредба. При условията на евентуалност тя поддържа, че твърденията по това основание са неоснователни.

Съображения на Съда

58 В началото следва да се напомни, че съгласно член 170, параграф 1 от Процедурния правилник на Съда с жалбата не може да се изменя предметът на спора пред Общия съд. Всъщност правомощията на Съда в производството по обжалване се свеждат до преценка на правното решение, дадено във връзка с обсъдените пред първата инстанция основания (вж. по-специално решение от 22 май 2014 г., ASPLA/Комисия, C-35/12 P, EU:C:2014:348, т. 39 и цитираната съдебна практика).

59 Следователно страната не може да изтъкне за първи път пред Съда основание, на което не се е позовала пред Общия съд, тъй като това би означавало да ѝ се позволи да сезира Съда, чиито правомощия са ограничени при обжалване, със спор с по-широк обхват от този, който е бил разгледан от Общия съд (решение от 3 септември 2015 г., Inuit Tapiriit Kanatami и др./Комисия, C-398/13 P, EU:C:2015:535, т. 57 и цитираната съдебна практика).

60 Налага се обаче изводът, че, както посочва генералният адвокат в точки 17 и 18 от своето заключение, жалбоподателите са изтъкнали по същество разглежданите доводи в жалбата си за отмяна, подадена пред Общия съд.

61 Следователно, противно на поддържаното от Комисията, второто основание за отмяна трябва да бъде обявено за допустимо.

62 С него жалбоподателите упрекват Общия съд, че в точки 339—349 от обжалваното съдебно решение е допуснал грешка при прилагане на правото, като е потвърдил тълкуването и използването от Комисията на понятието „факти, неизвестни преди това“ по смисъла на точка 23, буква б), последна алинея от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. В тази разпоредба обаче не ставало въпрос за обикновено физическо притежаване на документи, а се изисквало отчитането на отделен критерий, квалифициран от жалбоподателите като „познавателен критерий“.

63 В това отношение следва да се припомни, че съгласно постоянната практика на Съда само Общият съд е компетентен да установява и преценява фактите и по принцип да проверява доказателствата, които е приел в подкрепа на тези факти. След като тези доказателства са редовно събрани и са спазени общите принципи на правото и приложимите процесуални правила относно доказателствената тежест и събирането на доказателствата, само Общият съд може да преценява какво значение да придаде на представените пред него доказателства. Следователно освен в случай на изопачаване на посочените доказателства тази преценка не представлява правен въпрос, който в това си качество да подлежи на контрол от страна на Съда (решение от 20 януари 2016 г., Toshiba Corporation/Комисия, C-373/14 P, EU:C:2016:26, т. 40).

64 Следователно не могат да бъдат поставени под съмнение изводите на Общия съд, оспорени в рамките на второто основание за отмяна, и по-специално съдържащия се в точка 341 от обжалваното съдебно решение извод, че още преди да получи на 31 март 2004 г. изявлението на жалбоподателите, приложено към заявлението на Repsol на основание на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., Комисията вече е притежавала релевантна информация, съдържаща се в актуални документи, получени в хода на проверките на 1 и 2 октомври 2002 г. Това важи и за отхвърлянето от Общия съд, по-специално в точка 345 от обжалваното съдебно решение, на довода за твърдяната добавена стойност на изложените от Repsol факти относно периода, съответстващ на 1998—2002 г.

65 На второ място, що се отнася до твърдяната от жалбоподателите грешка при прилагане на правото, следва да се отбележи, че съгласно точка 23, буква б), последна алинея от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., „ако дадено предприятие предостави доказателства за факти, неизвестни преди това на Комисията, които имат пряко отношение към тежестта или

продължителността на предполагаемия картел, Комисията не взема тези факти предвид при определянето на размера на глобата, която ще бъде наложена на представилото доказателствата предприятие“ [неофициален превод].

66 От самия текст на тази разпоредба следва, че за предвиденото в нея частично освобождаване трябва да са изпълнени две условия: първо, съответното предприятие да е първото, което доказва неизвестни преди това на Комисията факти, и второ, тези факти, които имат пряко отношение към тежестта или продължителността на предполагаемия картел, трябва да позволяват на Комисията да стигне до нови изводи относно нарушението (решение от 23 април 2015 г., LG Display и LG Display Taiwan/Комисия, C-227/14 P, EU:C:2015:258, т. 78).

67 Съдът е имал повод да уточни, че изразът „факти, неизвестни […] на Комисията“ е недвусмислен и позволява да се възприеме ограничително тълкуване на точка 23, буква б), последна алинея от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., според което тя се прилага само в случаите, в които участващо в картел дружество предоставя на Комисията нова информация относно тежестта или продължителността на нарушението (вж. в този смисъл решение от 23 април 2015 г., LG Display и LG Display Taiwan/Комисия, C-227/14 P, EU:C:2015:258, т. 79 и цитираната съдебна практика).

68 Съдът е приел и че в този израз трябва да се влага смисъл, чрез който да може да се осигури постигането на целите, преследвани с точка 23, буква б), последна алинея от посоченото известие, и по-специално да се гарантира ефикасността на програмите за освобождаване от глоби или намаляване на техния размер (вж. в този смисъл решение от 23 април 2015 г., LG Display и LG Display Taiwan/Комисия, C-227/14 P, EU:C:2015:258, т. 84 и цитираната съдебна практика). В това отношение, както отбелязва генералният адвокат в точка 22 от своето заключение, целта на програмите за освобождаване от глоби или намаляване на техния размер е извършителите да съобщят за нарушението, за да може то да бъде прекратено бързо и изцяло.

69 По този начин трябва да се осигури полезното действие на тази разпоредба, чиято цел е, когато предприятие, което, за да получи пълно освобождаване от глоба на основание на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., е предоставило първо на Комисията доказателствата, въз основа на които тя може да констатира нарушение на член 101 ДФЕС, но не е оповестило информация, установяваща, че разглежданото нарушение е продължило повече, отколкото сочат тези доказателства, да стимулира посредством предоставянето на частично освобождаване всяко друго участвало в това нарушение предприятие да бъде първото, което ще оповести такава информация (вж. в този смисъл решение от 23 април 2015 г., LG Display и LG Display Taiwan/Комисия, C-227/14 P, EU:C:2015:258, т. 85)

70 Предвид изложеното по-горе „познавателният“ критерий, на който се позовават жалбоподателите, не може да бъде приет. Всъщност точка 23, буква б), последна алинея от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. трябва да се тълкува в смисъл, че доказателство, представено от предприятие в рамките на заявлението му на основание на това известие, може да се счита за доказателство за „неизвестни преди това на Комисията факти“ само ако обективно има съществена добавена стойност спрямо доказателствата, с които Комисията вече разполага.

71 Това тълкуване произтича, от една страна, от общата структура на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Всъщност съгласно точка 7, точка 21 и точка 23, буква а) от това известие намаляването на глоба, наложена от Комисията на основание на посоченото известие, предполага предприятията, които възнамеряват да се ползват от него, да предоставят на Комисията доказателства, които да имат съществена добавена стойност спрямо доказателствата, с които тя вече разполага. Това трябва да важи и по отношение на частичното освобождаване от глоба, предвидено в точка 23, буква б), последна алинея от същото известие.

72 От друга страна, за целите на прилагането на последната разпоредба следва да се вземе предвид, че притежаването от Комисията на доказателство е равнозначно на познаването на съдържанието му, независимо от това дали доказателството действително е разгледано и анализирано от службите ѝ.

73 В случая, както следва от точка 64 от настоящото решение, в точка 341 от обжалваното съдебно решение, препращаща към точка 592 от спорното решение, Общият съд е стигнал до окончателния извод, че преди изявлението на жалбоподателите, направено на основание на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., Комисията е разполагала с информация относно факти, настъпили през периода, съответстващ на 1998—2002 г., събрана в хода на проверките, извършени на 1 и 2 октомври 2002 г. Освен това Общият съд окончателно е отхвърлил довода за твърдяната добавена стойност на изложените от Repsol факти относно този период.

74 Ето защо Общият съд не е допуснал грешка при прилагане на правото, като е приел в точка 344 от обжалваното съдебно решение, че жалбоподателите нямат основание да искат въз основа на точка 23, буква б), трета алинея от посоченото известие да не се вземат предвид при определянето на размера на глобата факти относно този картел, настъпили през периода, съответстващ на 1998—2002 г.

75 Следователно второто основание за отмяна трябва да се отхвърли по същество.

По третото основание, изведено от нарушение на член 261 ДФЕС и на принципа на пропорционалност, тъй като Общият съд не е изпълнил задължението си да упражни пълен съдебен контрол по отношение на наложените санкции

Доводи на страните

76 Жалбоподателите поддържат, че Общият съд е нарушил член 261 ДФЕС и принципа на пропорционалност, тъй като не е упражнил самостоятелен и изчерпателен контрол по отношение на спорното решение, що се отнася до определянето на основния размер на налаганата глоба, определен за сумата от 40 000 000 EUR, а именно удвоената сума на примерния основен размер, предвиден в Насоките от 1998 г. за нарушенията, квалифицирани като „много сериозни“, въпреки че посочените в спорното решение фактори трябвало да доведат до определяне на основан размер за сума под или равна на 20 000 000 EUR.

77 В това отношение жалбоподателите твърдят, че в отговор на шестото основание на жалбата им за отмяна, с което те оспорват определения от Комисията основен размер на глобата, като се позовават по-специално на нарушение на принципа на пропорционалност, Общият съд само констатирал, от една страна, че вмененото им нарушение действително е трябвало да се квалифицира като „много сериозно“ и от друга страна, че Комисията е потвърдила,че е взела предвид посочените в спорното решение допълнителни фактори, но не проверил дали преценката на тези обстоятелства от посочената институция е извършена правилно.

78 По този начин в точки 245—250 от обжалваното съдебно решение Общият съд само отбелязал факторите, които са взети предвид в спорното решение, без самият той да извърши действителна и самостоятелна преценка, вследствие на което жалбоподателите не получили възможност да разберат мотивите, въз основа на които Комисията, а впоследствие и Общият съд възприели основен размер на налаганата глоба, съответстващ на удвоената сума на минималния размер, предвиден в Насоките от 1998 г. за нарушения, квалифицирани като „много сериозни“.

79 Накрая, жалбоподателите твърдят, че при упражняване на правомощието си за пълен съдебен контрол на основание член 261 ДФЕС, за да прецени пропорционалността на основния размер на налаганата глоба, Общият съд трябвало да вземе предвид липсата на последици от нарушението и големината на този основен размер по отношение на техния оборот.

80 Комисията смята, че третото основание за отмяна трябва да бъде отхвърлено.

Съображения на Съда

81 В началото следва да се припомни, че когато се произнася по правни въпроси в рамките на производство по обжалване на съдебен акт на Общия съд, Съдът не може по съображения за справедливост да замести със своя преценката на Общия съд, който, упражнявайки правомощието си за пълен съдебен контрол, се е произнесъл по размера на глобите, наложени на предприятия за извършени от тях нарушения на правото на Съюза (вж. по-специално решение от 22 ноември 2012 г., E.ON Energie/Комисия, C-89/11 P, EU:C:2012:738, т. 125).

82 Съдът би имал основание да установи, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото предвид неподходящия размер на глобата само ако размерът на санкцията е не просто неподходящ, но и прекомерен до степен на непропорционалност (решение от 30 май 2013 г., Quinn Barlo и др./Комисия, C-70/12 P, EU:C:2013:351, т. 57 и цитираната съдебна практика).

83 Следователно, доколкото с третото основание за отмяна жалбоподателите оспорват преценката на Общия съд относно пропорционалния характер на размера на глобата, наложена с оглед на фактическите обстоятелства в конкретния случай, без обаче да докажат, нито дори да твърдят, че този размер е не само неподходящ, но и прекомерен до степен на непропорционалност, посоченото основание трябва да се отхвърли като недопустимо.

84 Освен това следва да се напомни, че що се отнася до съдебния контрол върху решенията, с които Комисията решава да наложи глоба или периодична имуществена санкция за нарушение на правилата за конкуренция, съдът на Съюза не само може да упражнява контрол за законосъобразност по член 263 ДФЕС, но и разполага с правомощие за пълен съдебен контрол, което е предвидено в член 31 от Регламент № 1/2003 в съответствие с член 261 ДФЕС и по силата на което може да замени със своя преценката на Комисията и съответно да отмени, намали или увеличи наложената глоба или периодична имуществена санкция (решение от 22 октомври 2015 г., AC-Treuhand/Комисия, C-194/14 P, EU:C:2015:717, т. 74 и цитираната съдебна практика).

85 Важно е обаче да се припомни, че упражняването на правомощието за пълен съдебен контрол, предвидено в член 261 ДФЕС и член 31 от Регламент № 1/2003, не е равнозначно на служебен контрол и че производството пред юрисдикциите на Съюза е състезателно. Извън абсолютните основания за отмяна, които съдът е длъжен да вземе предвид служебно, основанията за отмяна на спорното решение следва да бъдат посочени от жалбоподателя и той трябва да докаже наличието им (вж. решение от 22 октомври 2015 г., AC-Treuhand/Комисия, C-194/14 P, EU:C:2015:717, т. 75 и цитираната съдебна практика).

86 За сметка на това, за да се изпълнят изискванията на принципа на ефективна съдебна защита, закрепен в член 47, параграф 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“), и като се има предвид, че съгласно член 23, параграф 3 от Регламент № 1/2003 размерът на глобата трябва да се определя в зависимост от тежестта и продължителността на нарушението, Общият съд е длъжен при упражняване правомощията си по членове 261 ДФЕС и 263 ДФЕС да разгледа всяко оплакване, от правна и от фактическа

страна, с което се цели да се докаже, че размерът на глобата не съответства на тежестта и на продължителността на нарушението (решение от 22 октомври 2015 г., AC-Treuhand/Комисия, C-194/14 P, EU:C:2015:717, т. 76 и цитираната съдебна практика).

87 По настоящото дело следва да се отбележи, че в точки 250 и 258 от обжалваното съдебно решение Общият съд е приел, че не може да се установи никаква грешка при определянето от Комисията на сумата от 40 000 000 EUR, послужила като основа за изчисляването на налаганата на жалбоподателите глоба, и че тази сума не изглежда непропорционална.

88 За тази цел Общият съд, от една страна, в точки 245—249 от това решение е преценил тежестта на извършеното нарушение, обхвата на съответния географски пазар и частта на жалбоподателите от пазара и от друга страна, в точки 251—257 от същото решение е отговорил надлежно и в достатъчна степен мотивирано на доводите, изведени по-специално от липсата на конкретно отражение на разглеждания картел или от обстоятелството, че основният размер на налаганата на жалбоподателите глоба представлява значителна сума по отношение на техния оборот.

89 По този начин при упражняването на своя съдебен контрол Общият съд не е допуснал грешка при прилагане на правото.

90 Необходимо е да се отбележи и че в точка 1, A, трето тире от Насоките от 1998 г. е предвидено, че за много сериозни нарушения вероятният основен размер на глобата е над 20 милиона евро. Така сумата от 20 милиона евро е само минимален размер, предвиден в тези насоки, над който Комисията определя началния размер за изчисляването на глобите за такива нарушения.

91 Доколкото жалбоподателите упрекват Общия съд, че е допуснал грешка при прилагане на правото, като е отхвърлил доводите им, че Комисията е трябвало да вземе предвид липсата на конкретно отражение на нарушението върху пазара, достатъчно е да се отбележи, подобно на Комисията, че жалбоподателите не са оспорили в това отношение спорното решение пред Общия съд, в което впрочем не се споменава за подобна липса на отражение, нито са доказали пред Общия съд, че е можело да бъдат определени последиците от нарушението. При тези обстоятелства доводите на жалбоподателите трябва да бъдат отхвърлени като недопустими.

92 Ето защо третото основание за отмяна трябва да бъде отхвърлено като отчасти недопустимо и отчасти неоснователно.

По четвъртото основание, изведено от нарушение от Общия съд на разумния срок за произнасяне

Доводи на страните

93 С четвъртото си основание жалбоподателите поддържат, че Общият съд е нарушил член 47 от Хартата и член 6, параграф 1 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, подписана в Рим на 4 ноември 1950 г., като не се е произнесъл в разумен срок, което обосновавало намаляване на наложената им глоба или установяването на наличието на това нарушение.

94 В това отношение те посочват, че жалбата им за отмяна е подадена на 18 декември 2007 г., че писмената фаза на производството е приключила на 25 септември 2008 г., че на 11 юли 2012 г. е поискано становището им относно възможността за съединяване на настоящото дело с дела T-462/07, T-482/07, T-495/07 и T-497/07, че съдебното заседание е проведено на 14 януари 2013 г. и решението е обявено на 16 септември 2013 г.

95 Те отбелязват, че цялото производство е продължило около пет години и девет месеца, като между подаването на жалбата и искането за становище относно възможността за съединяване на настоящото дело с други дела е изтекъл период на бездействие от четири години и половина, аналогичен на установения от Съда в решение от 26 ноември 2013 г., Groupe Gascogne/Комисия (C-58/12 P, EU:C:2013:770).

96 В това отношение жалбоподателите твърдят, че никое изключително обстоятелство не може да обоснове така установеното забавяне при разглеждането на делото, което не се дължало нито на намеса или пропуски от тяхна страна, нито на особената сложност на делото.

97 Комисията посочва, че четвъртото основание за отмяна трябва да бъде отхвърлено.

Съображения на Съда

98 Следва да се припомни, че когато юрисдикция на Съюза наруши задължението си по член 47, втора алинея от Хартата да решава отнесените до нея дела в разумен срок, санкцията за това нарушение трябва да се търси чрез иск за обезщетение пред Общия съд, доколкото този иск представлява ефективен способ за защита. Ето защо искането за поправяне на вредите, произтичащи от неспазването от страна на Общия съд на разумен срок за постановяване на решение, не може да се отнася направо до Съда чрез обжалване на решението на Общия съд, а трябва да бъде предявено пред самия Общ съд (решения от 10 юли 2014 г., Telefónica и Telefónica de España/Комисия, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, т. 66, от 9 октомври 2014 г., ICF/Комисия, C-467/13 P, EU:C:2014:2274, т. 57 и от 12 ноември 2014 г., Guardian Industries и Guardian Europe/Комисия, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, т. 17 и 18).

99 Общият съд, който е компетентен по силата на член 256, параграф 1 ДФЕС и е сезиран с искане за обезщетение, трябва да се произнесе по него в състав, различен от този, който е разгледал спора, по който е било проведено производството, чиято продължителност е сочена за укоримо голяма (вж. в този смисъл решения от 10 юли 2014 г., Telefónica и Telefónica de España/Комисия, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, т. 67, от 9 октомври 2014 г., ICF/Комисия, C-467/13 P, EU:C:2014:2274, т. 58 и от 12 ноември 2014 г., Guardian Industries и Guardian Europe/Комисия, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, т. 19).

100 С оглед на тези съображения, щом като е явно, без да е необходимо страните да представят допълнителни доказателства в това отношение, че Общият съд е нарушил в достатъчно съществена степен задължението си да разгледа делото в разумен срок, Съдът може да установи това (вж. в този смисъл решения от 9 октомври 2014 г., ICF/Комисия, C-467/13 P, EU:C:2014:2274, т. 59 и от 12 ноември 2014 г., Guardian Industries и Guardian Europe/Комисия, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, т. 20).

101 Настоящият случай е такъв. Продължителността на производството пред Общия съд, а именно около пет години и девет месеца, която обхваща по-конкретно период от около четири години и четири месеца, който е изтекъл между края на писмената фаза и съдебното заседание, не може да се обясни нито с естеството, нито със сложността на делото, нито пък с неговия контекст. Всъщност, от една страна, отнесеният пред Общия съд спор не е от особена степен на сложност. От друга страна, не е видно нито от обжалваното съдебно решение, нито от представените от страните доказателства, че този период на бездействие е обективно обоснован или още че жалбоподателите са допринесли за това. В това отношение е без значение обстоятелството, че на 11 юли 2012 г. Общият съд е поискал становището на жалбоподателите относно възможността за съединяване на настоящото дело с дела T-462/07, T-482/07, T-495/07 и T-497/07.

102 Въпреки това по съображенията, изложени в точка 98 от настоящото решение, четвъртото основание за отмяна трябва да бъде отхвърлено.

103 Тъй като не може да бъде уважено нито едно от четирите основания, посочени от жалбоподателите в подкрепа на жалбата им, последната трябва да се отхвърли.

По съдебните разноски

104 По силата на член 184, параграф 2 от Процедурния правилник на Съда, когато жалбата е неоснователна, Съдът се произнася по съдебните разноски.

105 Съгласно член 138, параграф 1 от този правилник, приложим към производството по обжалване по силата на член 184, параграф 1 от него, загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане.

106 Тъй като Комисията е направила искане за осъждането на Repsol Lubricantes y Especialidades, на Repsol Petróleo и на Repsol и те са загубили делото, те трябва да бъдат осъдени да заплатят разноските за настоящото производство по обжалване.

По изложените съображения Съдът (пети състав) реши:

1) **Отхвърля жалбата.**

2) **Осъжда Repsol Lubricantes y Especialidades SA, Repsol Petróleo SA и Repsol SA да заплатят съдебните разноски.**

Подписи